

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 7Csp/130/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8123210358
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 03. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dana Farkášová
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2024:8123210358.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

7Csp/130/2023

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Danou Farkášovou v právnej veci žalobcu: Rozhlas a televízia Slovenska, so sídlom Mlynská dolina, 845 45 Bratislava, IČO: 47 232 480, proti žalovanej: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. D. XXXX/XX, XXX XX B., v spore o zaplatenie 207,24 Eur s prísl., takto

rozhodol:

7Csp/130/2023

I. Súd z a s t a v u j e konanie v časti o zaplatenie sumy 106,72 Eur.

II. Žalovaná j e p o v i n n á zaplatiť žalobcovi sumu 83,52 Eur, zmluvnú pokutu 17 Eur a náklady spojené s uplatnením pohľadávky vo výške 2,30 Eur, do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

II. Žiadna zo strán n e m á nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

7Csp/130/2023

1. Žalobca žalobou doručенou súdu dňa 13.11.2023 žiadal, aby súd zaviazal žalovanú zaplatiť mu sumu vo výške 207,24 eur, náklady spojené s uplatnením pohľadávky vo výške 2,40 eur, ako aj trovy konania. Žalobu odôvodnil tým, že žalobca kontrolou úhrad zistil, že žalovaná ku dňu podania tohto návrhu nezaplatila úhradu za kontrolované obdobie od 01.12.2018 do 30.06.2003.

2. Platobným rozkazom Okresného súdu Prešov č. k. 7Csp/130/2023-11 zo dňa 15.11.2023 súd zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 207,24 eur, náklady spojené s uplatnením pohľadávky vo výške 2,40 eur, ako aj trovy konania.

3. Voči uvedenému platobnému rozkazu podala žalovaná v zákonom stanovenej lehote dňa 13.12.2023 odpor, v ktorom vzniesla námietku premlčania uplatneného nároku. Podľa nej splátky splatné pred 13.11.2020 sú premlčané. Zároveň mala za to, že ide o spotrebiteľský vzťah a žiadala, aby súd nepriznal žalobcovi zmluvnú pokutu, ako aj náklady spojené s uplatnením pohľadávky.

4. V písomnom podaní zo dňa 03.05.2023 vzal žalobca svoj žalobný návrh späť v časti o zaplatenie sumy 106,72 eur z dôvodu úspešne vznesenej námietky premlčania zo strany žalovanej. Žiadal, aby súd

zaviazal žalovanú zaplatiť mu istinu vo výške 83,52 eur za obdobie od novembra 2020 do júna 2023, zmluvnú pokutu vo výške 17 eur, ako aj náklady spojené s vymáhaním pohľadávky vo výške 2,40 eur.

5. Súd vykonal dokazovanie oboznámením listinných dôkazov, ktoré sú súčasťou súdneho spisu a zistil tento skutkový stav :

6. Výzvou na zaplataenie nedoplatku zo dňa 11.07.2023 vyzval žalobca žalovanú na zaplataenie dlžnej sumy vo výške 192,64 eur. Doručil jej zároveň prehľad platieb za obdobie rokov 2009 až 11.04.2022. Táto výzva bola žalovanej doručená dňa 19.07.2023.

7. K preukázaniu nákladov spojených s vymáhaním pohľadávky vo výške 2,40 eur žalobca predložil súdu potvrdenie tarifnej ceny za úradnú zásielku od 01.03.2023.

8. Z dôvodu, že v tomto prípade sa jedná o drobný spor, ktorého hodnota neprevyšuje 1.000 eur, súd na deň 20.03.2024 určil termín verejného vyhlásenia rozsudku. Na verejné vyhlásenie rozsudku sa neustanovili strany sporu.

9. Na základe takto zisteného skutkového stavu, súd právne uzatvára:

Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 340/2012 Z.z. vyberateľom úhrady a príjemcom úhrady je Rozhlas a televízia Slovenska.

Podľa § 3 písm. a) Zákona č. 340/2012 Z.z., platiteľ úhrady (ďalej len „platiteľ“) je fyzická osoba, ktorá je evidovaná dodávateľom elektriny v evidencii odberateľov elektriny v domácnosti ako odberateľ elektriny v domácnosti v odbernom mieste, pre spotrebu v byte alebo v rodinnom dome.

Podľa § 6 ods. 1 veta prvá zákona č. 340/2012 Z.z., platiteľ podľa § 3 písm. a) platí úhradu 4,64 eura za každý aj začatý kalendárny mesiac.

Podľa § 7 ods. 1 a 2 zákona č. 340/2012 Z.z., povinnosť platiť úhradu vzniká od prvého dňa kalendárneho mesiaca nasledujúceho po kalendárnom mesiaci, v ktorom sa osoba stala platiteľom, a zaniká posledný deň kalendárneho mesiaca, v ktorom osoba prestala byť platiteľom. Úhrada sa platí mesačne; úhradu za príslušný kalendárny mesiac je platiteľ povinný zaplatiť do posledného dňa príslušného kalendárneho mesiaca.

Podľa § 8 zákona č. 340/2012 Z.z. kontrolu platenia úhrady vykonáva vyberateľ úhrady.

Podľa § 10 ods. 1 až 3 zákona č. 340/2012 Z.z., platiteľ, ktorý nezaplatí úhradu podľa § 7, je v omeškaní so zaplataením úhrady. Ak vyberateľ úhrady zistí, že platiteľ je v omeškaní so zaplataením úhrady, je povinný ho písomne vyzvať do 60 dní od zistenia tejto skutočnosti na zaplataenie tejto úhrady a na zaplataenie poštových sadziieb súvisiacich s odoslaním výzvy na zaplataenie úhrady. Ak platiteľ podľa § 3 písm. a) nezaplatí úhradu a poštové sadzby v lehote do 30 dní od doručenia výzvy podľa odseku 2, platiteľ je povinný zaplatiť vyberateľovi úhrady aj pokutu 17 eur.

Podľa §10 ods.5 zákona č.340/2012 Z.z., nárok na zaplataenie úhrady, s ktorou je platiteľ v omeškaní, pokuty podľa odsekov 3 a 4 a poštových sadziieb je povinný vyberateľ úhrady uplatniť na súde.

10. Súd poukazuje na nasledujúce rozhodnutia:

11. Krajský súd Žilina v rozhodnutí sp. zn. 6Co/231/2019 zo dňa 24.01.2020 uviedol: „Predmetom sporu bolo zaplataenie koncesionárskych poplatkov, ktoré sú tradičným zdrojom financovania verejno-právneho rozhlasového a televízneho vysielania. Právnym rámcom upravujúcim platenie, vyberanie a vymáhanie úhrady za služby verejnosti poskytované Rozhlasom a televíziou Slovenska v oblasti rozhlasového a televízneho vysielania je Zákon č. 340/2012 Z.z, ako významnou normou zabezpečujúcou základný a nezávislý zdroj financovania verejnoprávnych médií. Zákonné ustanovenia tohto zákona aplikoval okresný súd aj na súdenú vec. Východiskom jeho nesprávneho právneho posúdenia a následne aj nesprávneho rozhodnutia v časti nepriznania nároku titulom premlčania, o ktorom okresný súd rozhodol ex offo, bolo nesprávne posúdenie právneho vzťahu medzi stranami sporu založeného cit. zákonom.

Podľa názoru odvolacieho súdu v posudzovanej veci nejde o spotrebiteľský vzťah, a teda spotrebiteľský spor vedený medzi dodávateľom a spotrebiteľom vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy alebo súvisiaci so spotrebiteľskou zmluvou (§ 290 CSP). Koncesionársky poplatok je považovaný za osobitný príspevok na finančné zabezpečenie plnenia zákonom stanovených povinností a úloh žalobcu, ohľadom poskytovania verejnej služby. Koncesionárske poplatky nie sú platbou za ponuku programov ani za ich užívanie, t.j. sledovanie určitých programov, ale platbou, ktorá sa vzťahuje na každého kto je odberateľom elektriny. Fyzická osoba teda platí za vysielanie formou koncesionárskych poplatkov. Prostredníctvom nich financuje verejnú službu, ktorá jej je poskytovaná ako občanovi (nie v pozícii spotrebiteľa). Sadzba koncesionárskeho poplatku nie je určená náhodne. Ide o sumu vyjadrujúcu podiel skutočných nákladov nevyhnutných na dodržiavanie programových záväzkov verejno-právneho vysielateľa (žalobcu), ktorý zo zákona poskytuje službu verejnosti tvorbou a šírením rozhlasových a televíznych programov na celom území Slovenskej republiky. Táto verejná služba je charakteristická tým, že je univerzálne určená verejnosti a je financovaná verejnosťou. Súčasný systém financovania žalobcu vychádza zo zákonom stanoveného koncesionárskeho poplatku ako základu jeho financovania verejnými zdrojmi. Povinnosťou žalovaného bolo zaplatiť koncesionársky poplatok za rozhodné obdobie v celkovej výške 92,80 Eur, pretože je fyzickou osobou, ktorá je evidovaná dodávateľom elektriny v evidencii odberateľov elektriny v domácnosti ako odberateľ elektriny v domácnosti v odbernom mieste. Tým, že poplatok za verejnú službu je naviazaný na odber elektrickej energie a teda evidenciu jej odberateľa (a v tomto smere zákon ukladá dodávateľovi elektrickej energie a prevádzkovateľovi distribučnej sústavy podľa § 9 ods. 2 zákona povinnosť poskytnúť súčinnosť vyberateľovi úhrady pri vedení evidencie platiteľov), zákonodarca sledoval len efektívnejší výber a vymáhanie koncesionárskych poplatkov. Keďže nejde o spotrebiteľský spor vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy (medzi žalobcom a žalovaným nebola uzavretá žiadna spotrebiteľská zmluva) alebo súvisiaci so spotrebiteľskou zmluvou, nebolo povinnosťou okresného súdu ex offio skúmať, či žalobcom uplatnený nárok (ne)bol premlčaný.“

12. Nárok žalobcu podľa názoru súdu nevyplýva zo spotrebiteľskej zmluvy a žalobca nie je dodávateľom podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka v znení skorších predpisov, je preto vylúčené, aby v tomto konaní išlo o spor medzi dodávateľom a spotrebiteľom vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy alebo súvisiaci so spotrebiteľskou zmluvou. Úhrada za služby verejnosti poskytované RTVS a ich príslušenstvo, ktorých zaplatenie je predmetom tohto konania, platiteľ neplatí na základe zmluvného vzťahu so žalobcom. Táto povinnosť mu vyplýva priamo zo zákona číslo 340/2012 Z.z. o úhradách za služby verejnosti poskytované RTVS. Úhrada za služby verejnosti je vo svojej podstate neekvivalentnou platbou. Platitelia sú ju teda povinní platiť bez ohľadu na to, či služby žalobcu využívajú alebo nie. Z podstaty veci preto nemôže ísť o zmluvný vzťah. Pre naplnenie definície platiteľa úhrad zmysle § 3 zákona číslo 340/2012 Z.z. stačí, ak je fyzická osoba evidovaná ako odberateľ elektriny v odbernom mieste alebo ide o zamestnávateľa s kvalifikovaným počtom zamestnancov. Žalobca nie je dodávateľ v zmysle § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Podľa ustanovenia § 296 CSP pre konštatovanie spotrebiteľského sporu nestačí, ak spor vyplýva zo spotrebiteľskej zmluvy alebo s ňou súvisí, ale musí ísť o spor medzi dodávateľom a spotrebiteľom. Podľa názoru súdu je vylúčené, aby v tejto veci išlo o spor medzi dodávateľom a spotrebiteľom v zmysle § 296 CSP, keďže nemôže byť pochyb o tom, že žalobca pri vymáhaní úhrad za služby verejnosti nevystupuje ako dodávateľ, to znamená ako osoba, ktorá koná v rámci svojej obchodnej či inej podnikateľskej činnosti. Hlavný predmet činnosti žalobcu a jeho poslanie sú uvedené v § 3 a 5 zákona číslo 532/2010 Z.z. o rozhlase a televízii Slovenska. Hlavným predmetom činnosti žalobcu je vysielanie televíznej a rozhlasovej programovej služby vo verejnom záujme a to pri zachovaní svojho poslania, ktorým je rozvíjanie národného povedomia a kultúrnej identity obyvateľov Slovenskej republiky. Pri tvorbe obsahu vysielania je žalobca povinný zohľadňovať záujmy národnostných menšín, nepočujúcich a iných sociálnych menšín, registrovaných cirkví a pod. Svojím poslaním a špecifickými zákonnými požiadavkami na obsah vysielania sa teda jeho činnosť nepochybne odlišuje od obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Získané úhrady za služby verejnosti môžu byť používané výlučne na financovanie hlavného predmetu činnosti žalobcu a nie jeho podnikateľskej činnosti.

13. Súd poukazuje na rozhodnutie Krajského súdu Banská Bystrica 12Co/282/2017 zo dňa 31.10.2017, ktoré uvádza: „Koncesionársky poplatok je považovaný za osobitný príspevok na finančné zabezpečenie plnenia zákonom stanovených povinností a úloh žalobcu ohľadom poskytovania verejnej služby. Koncesionárske poplatky nie sú platbou za ponuku programov ani za ich užívanie, t. j. sledovanie určitých programov, ale platbou, ktorá sa vzťahuje na každého, kto je odberateľom elektriny. Fyzická osoba i právnická osoba teda platí za vysielanie formou koncesionárskych poplatkov. Prostredníctvom

koncesionárskych poplatkov fyzická osoba (resp. právnická osoba) financuje verejnú službu, ktorá mu je poskytovaná ako občanovi (nie v pozícii spotrebiteľa). Krajský súd zároveň v odseku 16. vyslovene uvádza: Ako už bolo uvedené, medzi žalobcom a žalovanou nejde o spotrebiteľský spor vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy (medzi žalobcom a žalovanou nebola uzavretá žiadna spotrebiteľská zmluva) alebo súvisiaci so spotrebiteľskou zmluvou, preto povinnosťou okresného súdu nebolo ex offio skúmať, či žalobcom uplatnený nárok (ne)bol premlčaný.“

14. Rovnako súd poukazuje na rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach 2Co/41/2018 zo dňa 11.10.2018, ktorý v odôvodnení uviedol: „ V tejto súvislosti je potrebné dať za pravdu žalobcovi, ktorý vyslovil vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného názor, že nejde v tomto prípade o spotrebiteľský spor v zmysle ust. § 290 CSP. Podľa tohto ustanovenia spotrebiteľským sporom je spor medzi dodávateľom a spotrebiteľom vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy alebo súvisiaci so spotrebiteľskou zmluvou, čo nie je tento prípad, pretože právny vzťah sporových strán vyplýva a povinnosť žalovaného platiť úhradu za poskytované služby žalobcu vyplýva priamo zo zákona.“

15. Krajský súd v Bratislave v rozhodnutí sp. zn. 7Co/85/2020 zo dňa 24.02.2021 uviedol: „Ako nedôvodnú vyhodnotil odvolací súd aj námietku žalovaného, že v danom prípade ide o spotrebiteľskú zmluvu, nakoľko v posudzovanej veci nejde o spotrebiteľský spor vedený medzi dodávateľom a spotrebiteľom vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy alebo súvisiaci so spotrebiteľskou zmluvou (§ 290 CSP). Zo zákonnej úpravy tak nevyplýva, že by žalobca pri vyberaní úhrad vykonával činnosť majúcu znaky dodávateľskej činnosti, argumentácia žalobcu v tomto ohľade bola relevantná. Vzťah medzi žalobcom a žalovaným ako platiteľom úhrad je založený zákonom, povinnosť platiť úhrady v určenej výške a v lehote je rovnako daná zákonom, ide teda o zákonnú povinnosť žalovaného ako platiteľa úhrad a zákonné právo žalobcu na úhrady, z čoho vyplýva neexistencia zmluvného vzťahu medzi stranami sporu. V ust. § 3 písm. a) zákona o úhrade za služby verejnosti je výhradne definovaný subjekt, ktorý je platiteľom úhrady. Ani takéto vymedzenie platiteľa nijak nezakladá spotrebiteľský charakter vzťahu medzi žalobcom a žalovaným, ako sa mylne domnieva žalovaný, a to ani z dôvodu, že zmluva o dodávke elektriny je zmluvou spotrebiteľskou. Vzhľadom na konštatovanie odvolacieho súdu, že vzťah strán sporu nie je spotrebiteľským vzťahom, je vylúčená aplikácia ust. § 54a Občianskeho zákonníka, z ktorého zákonnej konštrukcie je zrejmé, že žalobou musí byť uplatnený nárok zo spotrebiteľskej zmluvy. Preto pri absencii vznesenia námietky premlčania, nemá v danom prípade súd ex offio skúmať to, či premlčané právo je alebo nie je možné vymáhať.“

16. Z rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave 16Co/48/2020 zo dňa 29.06.2021 súd cituje: „ danej veci považoval za nutné podozrieť, že charakter aj výška poplatku je výsledkom normotvornej činnosti najvyššieho zákonodarného orgánu Slovenskej republiky Národnej rady Slovenskej republiky rovnako ako dôvod úhrady. Platiteľ úhrady aj vyberateľ úhrady v danej veci neexistuje žiaden priestor pre svojvôľu žalobcu, a teda pre ementalitu výskytu nekalých obchodných praktík. Vychádzajúc z vyššie uvedeného je súd presvedčený, že posudzovaný právny vzťah vznikajúci nie zmluvne, ale priamo zo zákona, celý normovaný verejnoprávnym predpisom bez možnosti žalobcu ho akýmkoľvek spôsobom modifikovať, nie je spotrebiteľským právnym vzťahom.“

17. Obdobný záver vyplýva, napríklad aj z rozhodnutia Krajského súdu v Prešove sp. zn. 9CoCsp/20/2020 zo dňa 10.09.2020, kde krajský súd uviedol: „ Žalobca Rozhlas a televízia Slovenska je subjektom, ktorý je na základe zákona povinný vyberať a vymáhať úhrady služieb verejnosti poskytované ním v oblasti rozhlasového a televízneho vysielania, pričom príjmy z úhrad vedie oddelene od iných príjmov a môže ich použiť výlučne na zabezpečenie služieb verejnosti a činnosti spojené s vymáhaním úhrad. Vychádzajúc z úpravy danej zákonom Rozhlas a televízia Slovenska nemá pri poskytovaní služieb verejnosti status dodávateľa v súvislosti s jeho činnosťou, neuzatvára sa zmluva medzi ním a platiteľom úhrad. Vzťah medzi Rozhlasom a televíziou a platiteľom úhrady je založený zákonom, povinnosť platiť úhrady v určenej výške a v lehote je daná zákonom. Ide o zákonnú povinnosť platiteľa úhrad a zákonné právo Rozhlasu a televízie Slovenska na úhrady, z čoho vyplýva neexistencia zmluvného vzťahu.“

18. Rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky 7Tdo/1229/2020 zo dňa 15.12.2020: „ Povinnosť platiť televízny poplatok je stanovená podrobne upravená zákonom, pričom že jeho úprava je konštruovaná podobne ako napríklad u daní, vznik ani obsah platobnej povinnosti ním založené dispozitívnymi úkonmi účastníkov právneho vzťahu. V zákone o rozhlasových a televíznych poplatkoch

prevažujú prvky verejnoprávnej úpravy. Televízny poplatok je rovnaký ako iné verejnoprávne poplatky platbou povinnou, vynútiteľnou, no nenávratnou a neekvivalentnou. Ide o svojho druhu daň z majetku.“ K obdobnému záveru dospel aj Krajský súd v Košiciach v rozhodnutí 11Co/214/2020 zo dňa 18.11.2020.

19. Pre späťvzatie žalobného návrhu žalobcom pred začatím pojednávania vo veci samej z dôvodu úspešne vznesenej námietky premlčania žalovaným, vzal žalobca svoj žalobný návrh späť v časti o zaplatenie sumy 106,72 Eur. V tejto časti súd postupom podľa § 144 a 145 CSP konanie zastavil. Súhlas žalovaného, keďže k späťvzatiu došlo pred začatím pojednávania, respektíve predbežným prejednaním sporu, nebol potrebný. Vo zvyšnej časti súd zaviazal zaplatiť žalovaného žalobcovi platby za obdobie 11/2020 až 06/2023, tak ako to vyplýva zo sumáru predpisov a platieb, spolu sumu 83,52 Eur.

20. Súd považoval žalobný návrh žalobcu za dôvodný aj v časti zaplatenia zmluvnej pokuty vo výške 17 Eur, ako aj nákladov spojených s uplatnením pohľadávky vo výške 2,40 Eur, ktoré žalobca súdu preukázal potvrdením tarifnej ceny za úradnú zásielku zo dňa 01.03.2023, ktoré sa nachádza na čísle listu 8 súdneho spisu. V súvislosti so zákonným ustanovením § 10 ods. 2 zákona o úhrade je súd toho názoru, že zákonná formulácia jasne hovorí o povinnosti žalobcu vyzvať na zaplatenie úhrady dlžnej sumy do šesťdesiatich dní od zistenia omeškania, a teda nie odo dňa jeho vzniku. Ide o dva rozličné momenty, pričom zákonodarca si jasne zvolil subjektívny moment zistenia omeškania. Preto sú podľa názoru súdu uplatnená pokuta, ako aj poštovné sadzby v celom rozsahu oprávnené. Žalobca postupoval v zmysle platných a účinných právnych predpisov. Z tohto dôvodu sa súd nestotožňuje s právnymi názormi vyjadrenými v rozhodnutí Krajského súdu v Prešove spisová značka 24Co/47/2018 zo dňa 11.12.2018, ako aj v rozhodnutí Okresného súdu Prešov spisová značka 16Csp/287/2017 zo dňa 01.03.2018, ktorými žalobcovi tieto sumy priznané neboli. Žalobca podľa názoru súdu postupoval v súlade so zákonným ustanovením § 10 ods. 2 zákona o úhrade. Navyše, súd zdôrazňuje, že to, že bola zo strany žalovaného úspešne vznesená námietka premlčania neznamená, že žalovaný nemal povinnosť tieto platby žalobcovi poukázať. Úspešným vznesením námietky premlčania zo strany žalovaného došlo k nevymáhateľnosti týchto dlžných súm, avšak tak, ako to vyplýva zo sumáru predpisov a platieb, žalovaný si túto svoju povinnosť vo vzťahu k žalobcovi nesplnil, pričom žalobca následne po zistení týchto nedoplatkov ku dňu 30.06.2023 vo výške 192,64 Eur, tieto vyzval žalovanú na ich úhradu výzvou zo dňa 11.07.2023.

21. Na doplnenie záverov svojho rozhodnutia súd pokiaľ ide o nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty v prospech žalobcu vo výške 17 Eur, ako aj nákladov spojených s vymáhaním pohľadávky vo forme zaplatenia poštovného, súd poukazuje na právoplatné rozhodnutia súdov, ktorým boli žalobcovi tieto sumy priznané, napríklad rozhodnutie Okresného súdu Prešov spisová značka 15Csp/22/2022 zo dňa 11.08.2022, rozsudok Okresného súdu Galanta 28Csp/82/2022 zo dňa 03.11.2022, rozsudok Okresného súdu Bratislava 41Cb/10/2020 zo dňa 30.06.2020, rozsudok Okresného súdu Rimavská Sobota 17C/2/2023 zo dňa 11.08.2023, rozsudok Okresného súdu Žilina zo dňa 01.08.2023 sp. zn. 4C/36/2023, rozsudok Okresného súdu Prešov 24Csp/34/2023 zo dňa 26.07.2023, rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 24Csp/23/2023 zo dňa 26.07.2023, rozsudok Okresného súdu Žilina 49C/95/2022 zo dňa 13.07.2023, rozsudok Okresného súdu Spišská Nová Ves 1C/98/2022 zo dňa 12.07.2023, rozsudok Okresného súdu Prešov 11Csp/137/2022 zo dňa 31.03.2023, z ktorých odôvodnení vyplýva, že daný spor nepovažovali súdy za spotrebiteľský vzťah, pretože predmetom sporu je zaplatenie koncesionárskych poplatkov, ktoré sú tradičným zdrojom financovania verejnoprávneho rozhlasového a televízneho vysielania. Koncesionársky poplatok je považovaný za osobitný príspevok na finančné zabezpečenie plnenia zákonom stanovených povinností a úloh žalobcu ohľadom poskytovania verejnej služby. Koncesionárske poplatky nie sú platbou za ponuku programov, ani za ich užívanie, t.j. sledovanie určitých programov, ale platbou, ktorá sa vzťahuje na každého, kto je odberateľom elektriny. Fyzická i právnická osoba teda platí za vysielanie formou koncesionárskych poplatkov. Prostredníctvom koncesionárskeho poplatku fyzická osoba financuje verejnú službu, ktorá mu je poskytovaná ako občanovi. Sadzba koncesionárskeho poplatku nie je určená náhodne. Ide o sumu vyjadrujúcu podiel skutočných nákladov nevyhnutných na dodržiavanie programových záväzkov verejnoprávneho vysielateľa, ktorý zo zákona poskytuje službu verejnosti tvorbou a šírením rozhlasových a televíznych programov na celom území Slovenskej republiky. Táto verejná služba je charakteristická tým, že je univerzálne určená verejnosti a je financovaná verejnosťou. Súčasný systém financovania žalobcu vychádza zo zákonom sa stanoveného koncesionárskeho poplatku ako základu jeho financovania verejnými zdrojmi. Iná je situácia, keď fyzická osoba na základe zmluvy platí ako predplatiť danej programovej stanici za služby, ktoré si vybral ako spotrebiteľ.

22. V ďalšom súd rovnako vychádzal vo svojom rozhodnutí o nároku žalobcu na zaplatenie zmluvnej pokuty aj s poukazom na prax všeobecných okresných súdov, ktorým žalobcovi túto zmluvnú pokutu vo výške 17 Eur súdy priznávajú súd poukazuje na judikatúru cit: „Smluvní pokuta má, stejně jako úroky z prodlení a poplatky z prodlení, akcesorickou povahu. Znamená to, že bez existence hlavního (zajišťovaného) závazku nemůže platně vzniknout vedlejší (zajišťovací) závazek z dohody o smluvní pokutě. Zásadně platí, že při zániku hlavního závazku se nelze úspěšně domáhat smluvní pokuty. Jak již však bylo výše uvedeno, smluvní pokuta není na rozdíl od úroků z prodlení a poplatků z prodlení příslušenstvím pohledávky ani opětujícím se plněním, ale samostatným majetkovým nárokem. Odborná literatura a rozhodovací praxe Nejvyššího soudu je zajedno v tom, že dojde-li ke zrušení smlouvy odstoupením (§ 48 obč. zák.), zaniká sice hlavní závazek (tj. práva a povinnosti vyplývající ze smlouvy), jakož i vedlejší závazek sloužící k jeho zajištění, nezaniká však nárok na smluvní pokutu, pokud vznikl ještě před odstoupením od smlouvy. V důsledku porušení smluvní povinnosti totiž vznikl mezi smluvními stranami nový - dosud neexistující a původní smlouvou bez dalšího nezaložený - právní vztah, který již nemá ve vztahu k zajištěnému závazku akcesorickou povahu a na jehož existenci nemá zánik zajištěného závazku vliv (srovnej Švestka, J., Spáčil, J., Škárová, M., Hulmák, M. a kol. Občanský zákoník II. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009, 1607 s., a rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25. 6. 2003, sp. zn. 33 Odo 131/2003, publikovaný v Souboru pod č. C 2029). Jestliže zánik pohledávky nemá vliv na smluvní pokutu, na niž vzniklo právo v době před zánikem pohledávky, tím spíše musí platit, že úspěšné uplatnění námitky promlčení pohledávky nemůže mít vliv na smluvní pokutu, na niž vzniklo právo před promlčením pohledávky. Vzhledem k tomu, že smluvní pokuta, na kterou již právo vzniklo, je samostatným nárokem, nevylučuje promlčení práva zajištěného smluvní pokutou, jehož se dlužník dovolal, aby se věřitel úspěšně domohl přiznání smluvní pokuty vzniklé před promlčením zajištěného práva. Jinak je tomu ovšem se smluvní pokutou, na niž vzniklo právo po promlčení zajištěné pohledávky. Dojde-li k promlčení pohledávky z hlavního závazkového vztahu, stává se nevymahatelnou i smluvní pokuta z vedlejšího závazkového vztahu, na niž vzniklo právo po promlčení zajištěné pohledávky. Promlčená pohledávka i smluvní pokuta, na niž vzniklo právo po promlčení pohledávky, sice nezanikly a existují nadále, ovšem oslabené o nárok, a jsou soudně nevynutitelné. Ke shodnému závěru dospěl Nejvyšší soud v rozsudku ze dne 29. 4. 2008, sp. zn. 32 Cdo 2480/2007, v němž vyslovil, že po promlčení práva zajišťovaného smluvní pokutou nelze soudně přiznat právo na zaplacení smluvní pokuty za dobu po uplynutí promlčecí doby.“

23. S poukazom na vyššie uvedené právne závery súdu, súd zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi platby vo výške 83,52 Eur, zmluvnú pokutu podľa § 10 ods. 2 vo výške 17 Eur, vrátane nákladov spojených s uplatnením pohľadávky, ktoré boli aj súdu preukázané.

24. Výrok o trovách konania vyplýva z § 255 ods. 2 CSP v spojení s § 256 CSP. V časti o zaplatenie sumy 106,72 Eur z procesného hľadiska postupom podľa § 256 CSP zavinil zastavenie konania žalobca, keď po vznesení námietky premlčania žalovanou vzal svoj žalobný návrh späť v tejto časti. Vo zvyšnej časti súd zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 83,52 Eur. Strany sporu tak mali porovnaním rovnaký pomer úspechu a neúspechu, preto súd vyslovil, že žiadna zo strán sporu nemá nárok na náhradu trov konania.

Poučenie:

7Csp/130/2023

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Prešov písomne v 2 vyhotoveniach.

V odvolaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka. Ďalej sa uvedie proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie musí byť podpísané. Rozsah v akom sa rozhodnutie napáda môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak žalovaný nespĺní povinnosť uloženú týmto rozsudkom môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.